

HERICIUM ERINACEUS BIJ NIJMEGEN

G. van den Ende
Afd. Botanie F.W.N.

Toernooiveld
Nijmegen

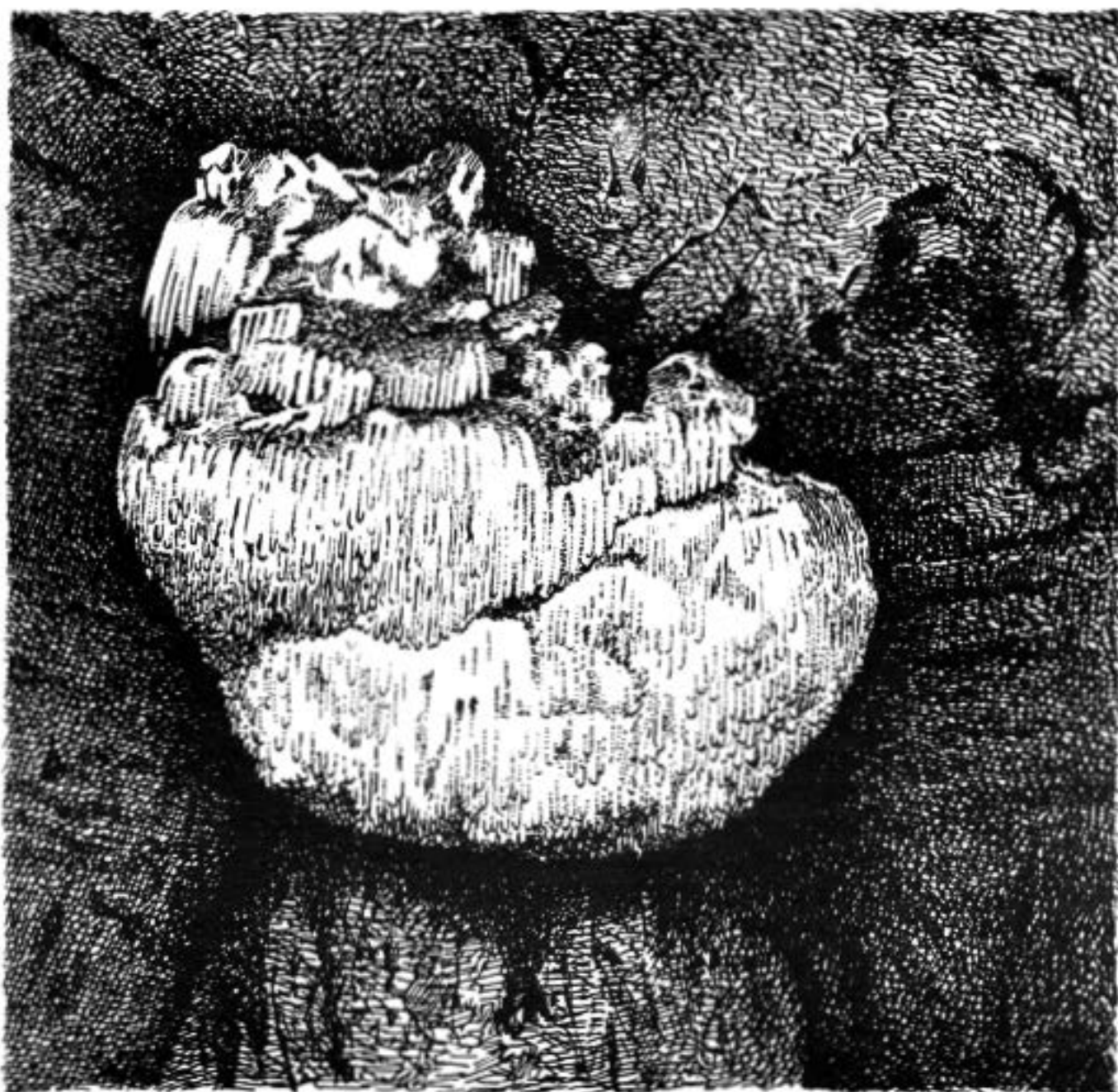
In het Groesbeekse Bos, gelegen ten zuiden van de Gemeente Nijmegen werd een consôle-vormige paddestoel aangetroffen op een oude beuk. Deze boom staat langs een hellend pad en heeft een omtrek van 1,80 meter op borsthoogte. De paddestoel valt vooral op door zijn 3,5 tot 4 cm lange stekels, die in enkele zones rondom een kompakte massa mycelium gegroepeerd staan. De paddestoel staat met zijn grootste breedte, die ongeveer 30 cm bedraagt, dwars op de lengterichting van de stam, de hoogte en de diepte bedragen beiden 20 cm. Hij staat ingeplant op ongeveer 1,20 meter boven de grond en wel aan de bovenzijde van een oude kankerplek, bestaande uit aangetast hout. De paddestoel draagt op zijn stekels basidien, die ronde tot ovale, hyaliene tot lichtgele sporen dragen met een gemiddelde grootte van $5,5 \times 6,8 \mu$. De kleur van de paddestoel is aanvankelijk wit, en bij het ouder worden wordt hij meer crèmekleurig. Aan de onderzijde hangen aan de tanden druppels vocht, het geheel maakt de indruk van ijspegels, die langzaam ontdooien. Het vlees is wit en waterrijk en wordt bij uitdrogen taai.

Bij Cool en van der Lek (1) draagt deze paddestoel de naam pruikzwam of *Hydnum erinaceus*. Roger Heim (2) noemt de schimmel *Dryodon erinaceus*, ook Jahn (4) gebruikt deze naam. Hennig (3) gebruikt de naam *Hericium erinaceus* (Bull. ex Fr.) Pers. en plaatst hierbij de volgende opmerking: de paddestoel werd het eerst beschreven door Bulliard in 1780 en door Fries in 1821 als *Hydnum erinaceus*, door Persoon in 1825 als *Hericium erinaceus* en door Quélet in 1886 als *Dryodon erinaceus*. Als groeiplaats wordt opgegeven spleten en holten in oude loofbomen (1, 3, 4), zoals eiken, beuken, appel- en notenbomen. De schimmel is een wondparasiet en de boom zal uiteindelijk het onderspit delven.

Het door ons gevonden exemplaar was volgens een mededeling van Prof. V. Westhoff op 12 oktober 1973 op de boomstam aanwezig, de sporenmetingen zijn verricht op 25 oktober en de beschrijving slaat vnl. op gegevens verzameld op laatst genoemde datum. Op 12 november werd de paddestoel afgerukt en in stukken verspreid op de grond aangetroffen. Op de boom waren de contouren van de aanhechtingsplaats van de paddestoel nog duidelijk zichtbaar. Er zat

een gaafrandig cirkelvormig gat in het hout met een doorsnede van ongeveer 4 à 5 cm, waarachter een holte gelegen was, die in omvang groter dan de opening was en vol myceliumvlokken zat.

Volgens Dr. R.A. Maas Geesteranus van het Rijksherbarium te Leiden neemt het optreden van deze schimmel weer toe. Wij vragen ons af, of dit verband houdt met de vrij droge zomers van de laatste jaren, waarvan vooral bomen, die op een helling staan en tevens langs een pad, het snelst te lijden hebben. Gaarne ontvangen wij meer gegevens over vindplaatsen van deze paddestoel.

Literatuur:

1. Cool, C. & van der Lek, H.A.A. (1943) - Paddestoelenboek II. - W. Versluys, Amsterdam - Batavia - Paramaribo.
2. Heim, R. (1957) - Les Champignons d'Europe II. - N. Boubée & Cie, Paris.
3. Hennig, B. (1971) - Handbuch für Pilzfreunde II. - G. Fischer Verlag, Jena.
4. Jahn, H. (1949) - Pilze rundum. - Claassen & Goverts Park-Verlag, Hamburg.

UN VOYAGE AUTOUR DE MA MAISON

L.S. Wildervanck

Petrus Campersingel 243
Groningen

Een van die vervelende dominee-schrijvers uit de negentiende eeuw heeft ons eens, in een niet bepaald bondige beschrijving, verslag uitgebracht van een ontdekkingsstocht door zijn kamer, zulks onder de titel: "Un voyage autour de ma chambre". Van een soortgelijke ontdekkingsstocht wil ik U hier wat vertellen, zij het dat mijn reis zich uitstreckte tot de voor- en achter-stadstuin van mijn huis te Groningen en het gazon van de Petrus Campersingel aldaar.

Een massale opbloei van paddestoelen in oktober was aanleiding tot een grondige inspectie van mijn tuin (tuinaarde op klei), iets wat ik tot dan nooit systematisch had gedaan. De volgende vondsten konden worden genoteerd: *Psathyrella candolleana* (Fr.) Maire, *Coprinus atramentarius* (Bull. ex Fr.) Fr., een wat wollige *Inocybe*, waarschijnlijk *I. abjecta* (Karst.) Sacc. of *I. flocculosa* (Berk.) Sacc., zeer veel *Scleroderma aurantium* (Vaill.) Pers. onder de heg, *Ganoderma applanatum* (Pers. ex S.F. Gray) Pat. op een boomstomp, een - voor mij - onbepaalde witte disco op Japanse wijnbes en enkele huizen verder twee exemplaren van een boleet, die wel *Xerocomus chrysenteron* (Bull. ex St. Amans) Qué. moet zijn. De habitus was wat eigenaardig: hoeddiameter 3 cm, steellengte 8 cm. Voorts natuurlijk *Nectria cinnabarina* (Tode ex